

ВІДГУК

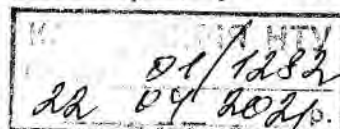
офіційного опонента кандидата технічних наук, доцента
Музильова Дмитра Олександровича на дисертаційну роботу
Лужанської Наталії Олександрівни на тему: «Підвищення ефективності
діяльності вантажних митних комплексів», поданої до захисту у
спеціалізовану вчену раду Д 26.059.02 у Національному транспортному
університеті на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за
спеціальністю 05.22.01 – транспортні системи

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження

На сьогоднішній день для суб'єктів ринку транспортних послуг досить гостро стоїть питання мінімізації митних, транспортних та логістичних ризиків, що можуть виникати при здійсненні зовнішньоторговельних операцій. Планування доставки товарів потребує формування логістичних ланцюгів із залученням підприємств та організацій, здатних забезпечити ефективне виконання транспортного та супутніх йому процесів.

Досвід провідних країн світу в сфері міжнародних автомобільних перевезень вантажів свідчить про те, що з метою оптимізації ризиків пов'язаних з зовнішньоекономічною діяльністю є доцільним залучення як ланки логістичного ланцюга підприємств, здатних забезпечити найбільш широкий спектр послуг. Дане впровадження дозволяє значно оптимізувати процес руху матеріальних, фінансових та інформаційних потоків. В Україні прикладом такого підприємства є вантажний митний комплекс, обов'язковою умовою для якого є наявність на його території адміністративних приміщень для розміщення підрозділів митних органів України.

Орієнтири бізнес-середовища і державних органів влади спрямовані на формування репутації України як надійного торгівельного партнера, здатного забезпечити схоронність вантажу та дотримання термінів доставки. Оскільки, значні нарікання від суб'єктів ринку транспортних послуг пов'язані з виконанням митних формальностей, тому розглянута автором тема дисертаційної роботи, що передбачає дослідження процесу комплексного

М. П.
01/12/22
22 04 2022

митно-логістичного обслуговування є актуальною. Слід відмітити, що даний об'єкт інфраструктури здатний забезпечити як окремі послуги з митного оформлення при експорті та імпорті вантажів, розміщенні вантажів на митний склад або склад тимчасового зберігання, так і повний комплекс послуг пов'язаних з доставкою товару від продавця до покупця.

Характерною особливістю для діяльності вантажних митних комплексів є різний рівень їх технічного, технологічного та організаційного забезпечення, що і створює ряд перешкод для замовника послуг при виборі даного об'єкту митно-логістичної інфраструктури для співпраці у відповідності до власних потреб.

З огляду на вищезазначене, актуальність запропонованого дисертаційного дослідження обґрунтовується необхідністю вирішення важливої науково-практичної задачі – підвищення ефективності діяльності вантажних митних комплексів з урахуванням інтересів суб'єктів ринку транспортних послуг. Підтвердження цього висновку знаходить своє відображення у положеннях Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Робота має обґрунтовану тему, об'єкт і предмет дослідження та відповідність завдань дослідження поставленій меті. Висновки роботи узгоджуються із завданням дослідження і мають достатнє підтвердження у висновках за розділами.

Одержані у дисертаційній роботі наукові результати базуються на використанні методів теорії транспортних процесів і систем; методів аналізу систем масового обслуговування; імітаційного моделювання; методу статистичних випробувань; методу багатокритеріальної оптимізації; методів статистичного аналізу даних, в тому числі методів кластерного, дисперсійного та факторного аналізу.

Поставлені та вирішені задачі є коректними за формулюванням та математичною постановкою, мають достатній рівень формалізації, що підтверджується числовими розрахунками.

Ступінь обґрунтованості наукових положень підтверджується коректною обробкою статистичних даних за етапами, що характеризують процес доставки товарів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні при умові виконання митних формальностей на території вантажних митних комплексів із конкретизацією часових характеристик окремих операцій, послідовності їх виконання з урахуванням існуючих нормативів та обмежень.

Таким чином, наукові положення, висновки і рекомендації мають високий ступінь обґрунтування. Відповідність теоретичних положень та висновків дисертації підтверджена узгодженістю результатів моделювання та експериментальних досліджень та показало їх схожість з достатньою для практичного застосування точністю.

3. Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Достовірність рекомендацій, представлених у дисертаційній роботі підтверджується адекватним моделювання процесу функціонування вантажного митного комплексу як ланки логістичного ланцюга та наявними актами впровадження окремих положень дисертації у діяльність логістичного підприємства МП «РОКАДА» ТОВ та вантажного митного комплексу ТОВ «ВМК-Україна». Наукові положення та висновки обґрунтовані приведеними розрахунками, встановленими залежностями впливу значущих факторів на тривалість виконання операцій.

Достовірність розробленої імітаційної моделі підтверджується отриманими результатами моделювання, що співпадають з практичною діяльністю підприємств та організацій, пов'язаних з виконанням митно-логістичного обслуговування. В цілому, достовірність наукових положень,

висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації відповідають нормам чинного митного та транспортного законодавства.

4. Наукова новизна результатів роботи

Сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації є наслідком узагальнення результатів виконаного дослідження та наведені вперше.

У контексті наукової новизни дисертаційної роботи слід відмітити, що автор обґрунтовує можливість вибору найбільш ефективних умов формування логістичних ланцюгів на основі критеріїв «тривалість» та «надійність», що відповідає потребам національного та міжнародного ринку логістичних послуг.

Важливим науковим результатом є розроблена імітаційна модель функціонування вантажного митного комплексу як ланки логістичного ланцюга, яка дозволяє визначити тривалість та надійність доставки товарів у міжнародному автомобільному сполученні з урахуванням інтересів суб'єктів ринку транспортних послуг.

Заслуговує на увагу метод визначення еталонного вантажного митного комплексу, що враховує комплексний підхід до митно-логістичного обслуговування в умовах конкуренції.

5. Практичне значення дисертації

Результати дисертаційної роботи характеризуються теоретичною та практичною значимістю. Вони можуть бути використані:

- для теоретичних розробок моделей процесу доставки вантажів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні з метою подальшого удосконалення програмного забезпечення;
- у практичній діяльності транспортно-експедиторських та логістичних підприємств при плануванні структури логістичних ланцюгів;
- імітаційна модель може бути застосована в діяльності Державної митної служби України при визначенні кількості працівників митних органів,

що мають забезпечити ефективну роботу об'єктів митно-логістичної інфраструктури;

- при дослідженні показників ефективності роботи існуючого вантажного митного комплексу або за умови розробки проекту будівництва нового об'єкта та доцільності його функціонування в тому чи іншому регіоні України в залежності від попиту на митно-логістичні послуги;

- у навчальному процесі вищих навчальних закладів при підготовці фахівців за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)».

6. Оцінка змісту дисертації

Дисертація за своїм науковим рівнем, практичною цінністю, структурою, обсягом і оформленням повністю відповідає чинним вимогам до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук. Автореферат повною мірою відображає зміст дисертаційної роботи.

У **вступі** відображено основні, передбачені нормативними положеннями ДАК МОН України дані загальної характеристики роботи, а саме: актуальність теми, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, мета та завдання дослідження, наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача, апробація результатів дисертації, публікації.

У **першому розділі** проаналізовано сучасний стан ринку митно-логістичних послуг, розглянуто існуючі методи підвищення ефективності діяльності вантажних митних комплексів з урахування інтересів суб'єктів ринку транспортних послуг. Проаналізовано типи логістичних ланцюгів, що найчастіше застосовуються при організації перевезень вантажів автомобільним транспортом, здійснено оцінку доцільності умов їх функціонування.

У **другому розділі** на основі кластерного аналізу досліджено сучасний стан зовнішньоекономічної діяльності та супутніх їй послуг в регіонах України, у відповідності до отриманих характеристик, здійснено їх розподіл

за кластерами. Виконано дослідження думок експертів стосовно їх взаємодії з вантажними митними комплексами та рівнем лояльності до даного об'єкта інфраструктури за критерієм вартості, тривалості, якості та надійності. Описано метод визначення еталонного вантажного митного комплексу з урахуванням інтересів суб'єктів ринку транспортних послуг та сферу його застосування.

У **третьому розділі** представлено імітаційну модель вибору оптимального логістичного ланцюга до структури якого входить вантажний митний комплекс за різних умов попиту на послуги. При розробці моделі враховано можливі причини затримок при митно-логістичному обслуговуванні. Отримані у роботі результати свідчать про доцільність застосування даної моделі для власників вантажних митних комплексів, Державної митної служби України та окремих стейкхолдерів.

У **четвертому розділі** представлено результати оцінки надійності логістичних ланцюгів різних типів при виконанні перевезень вантажів на різних міжнародних маршрутах, що відрізняються за відстанню перевезень. Отримані результати свідчать, що найвищі показники надійності логістичного ланцюга досягаються шляхом скорочення кількості його ланок.

Висновки дисертаційної роботи ґрунтуються на аналізі отриманих результатів.

Список використаних джерел налічує 182 найменування, що свідчить про ґрунтовне опанування автором дисертації наявної інформації з обраної тематики. Представлений перелік посилань відображає актуальні джерела у зазначеній області дослідження з урахуванням вітчизняного та закордонного досвіду.

7. Повнота відображення результатів

Основні положення дисертаційної роботи опубліковані у дев'яти українських та трьох іноземних наукових фахових виданнях. За результатами досліджень опубліковано вісім праць апробаційного характеру за матеріалами доповідей на українських та міжнародних наукових

конференціях протягом 2011-2020 років, додатково відображено наукові результати дисертації у двох публікаціях, автором отримано три авторських свідоцтва.

Основні наукові положення дисертації Лужанської Н.О., висновки і рекомендації у повній мірі викладені в опублікованих наукових працях. Зміст дисертації повністю відповідає змісту опублікованих матеріалів.

8. Зауваження за змістом дисертаційної роботи і автореферату

За змістом дисертації і автореферату можна зробити такі зауваження:

1. В тексті дисертації відсутнє обґрунтування вибору типів логістичних ланцюгів і їх структури, що розглядаються в дисертаційній роботі.

2. Потребує уточнення формулювання «обмеженість в ресурсах» стосовно діяльності приватних підприємств при організації зовнішньоторговельних операцій.

3. На рис. 6 автореферату наведено блок-схему обслуговування на вантажному митному комплексі, за якою виникає питання: чи вона є однаковою для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності чи можливі відхилення за конкретних умов співпраці?

4. Не достатньо обґрунтований вибір пакета автоматизації імітаційного моделювання GPSS World як засіб моделювання логістичних ланцюгів і вантажного митного комплексу.

5. Формування узагальненого інтегрального критерію на основі техніко-економічних показників функціонування вантажного митного комплексу апробовано лише за однією групою чинників.

6. Відсутність масштабної апробації розробленої імітаційної моделі вантажного митного комплексу. Судячи з тексту дисертації, тестування імітаційної моделі виконувалося тільки на одному вантажному митному комплексі.

7. Автором не враховано вартісну складову виконання митно-логістичного обслуговування для співставлення з тривалістю та надійністю доставки.

8. Необхідно було б уточнити, які саме заходи забезпечують скорочення часу доставки товарів за різними логістичними ланцюгами.

9. Із роботи незрозуміло наскільки універсальною є розроблена імітаційна модель.

9. Загальний висновок

Дисертаційна робота Лужанської Н.О. «Підвищення ефективності діяльності вантажних митних комплексів» є завершеною самостійно виконаною науковою працею, результати якої вирішують важливу науково-практичну проблему – підвищення ефективності діяльності вантажних митних комплексів, що входять до структури логістичного ланцюга шляхом визначення тривалості та надійності митно-логістичного обслуговування.

Вказані зауваження щодо змісту дисертації не можуть ставити під сумнів отримані результати дослідження, їх наукове та практичне значення. Актуальність теми дисертаційної роботи, ступінь обґрунтованості; достовірність і новизна наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, дають всі підстави стверджувати, що дисертаційна робота відповідає вимогам до кандидатських дисертацій, що зазначені у пп. 9, 11-14 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №576 від 24.07.2013 р., та паспорту спеціальності 05.22.01 – транспортні системи, а саме пунктам: «Обґрунтування, розроблення й удосконалення методів, технологій і технічних засобів транспорту для організації міжнародних, змішаних, комбінованих, інтермодальних перевезень пасажирів»; «Розроблення моделей прийняття рішень суб'єктами транспортних ринків із доставки різних вантажів у регіональних, міжрегіональних і міжнародних сполученнях»; «Закономірності формування вантажопотоків, організація управління ними та розроблення методів організації транспортного процесу, заснованих на принципах логістики, формування відповідних систем транспортно-експедиційного обслуговування».

З вищезазначеного вважаю, що Лужанська Наталія Олександрівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.22.01 – транспортні системи.

Офіційний опонент:

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри транспортних
технологій і логістики
Харківського національного технічного
університету сільського господарства
імені Петра Василенка

Д.О. Музильов

Підпис *Музильов Д.О.*
ЗАСВІДЧУЮ

Харківський відділ виробництва ХНТУСГ
Музильов Д.О.